

netop dette arrogante „Kosmorama“-tonefald, der turrer så nyttigt, og vi var så fornuftige at koncentrere os mere om kvalitet end om politik. Vi har ikke lagt skjul på, hvad vi kan lide, og vi har hyldet vore helte. Vi føler, at de numre af „Kosmorama“ er de bedste, som vi har fyldt med stof om de film og de kunstnere, som vi beundrer – ingen har kunnet tvivle om vore passioner, og det er ikke så ringe endda.

Men det er blot ærgerligt, at vi ikke har skrevet endnu mere om det, vi kan lide, og ærgerligt, at vi ikke har hyldet vore helte på alle sider af „Kosmorama“. Vi må derfor betragte de numre af „Kosmorama“ som de svageste, hvor vi har ladet os forlede til at huse stof om det forhibbede og det kunstige, om det antipoetiske og det ligegyldige.

Og derfor blader vi helst forbi de mange sider om de amerikanske eksperimentalfilm og frem til *Peter Cowies* artikel om *Max Ophüls*, måske det bedste vi har bragt.

Vi besluttede fra begyndelsen ikke så meget at skrive selv som at lade en ny generation af filmkritikere komme frem. Det har ikke været så nemt endda, for mange unge talenter er for modløse, når meningerne skal sættes på papiret, og der er grænser for, hvor længe man kan tigge folk om stof. Men det er dog blevet til et par stykker, og heldigvis netop de folk, som synes at skulle danne kernen i en videre fornyelse af dansk filmkritik. En enkelt af disse nye kritikere omfatter vi med særlig beundring; det er ham, der beskrev os som ubekymrede fars sønner uden kendskab til livets råhed. Underligt, men hvor vidste han nu det fra?

Lad os trøste os; „Kosmorama“ har også i vor tid banket de gode film og de store kunstnere ind i en filminteresseret læserskares bevidsthed, og også i vor tid har „Kosmorama“ irriteret vanetænkningen og pillet ved de falske storheder.

Måske har vi trællet for Lea, men det behøver i grunden ikke bedrøve os. Jakob opdagede først, da det blev morgen, at det ikke var Rachel, han havde elsket, men inden da havde ingen hørt ham klage. Så vi forlader teltet i jævnt godt humør og overlader gerne Rachel til *Øystein Hjort*.

J. S.

farvel
og
tak

En del af vore læsere vil allerede vide, at dette nummer af „Kosmorama“ er det sidste i denne redaktions regi. Flere aviser har allerede meddelt, at Filmmuseets tidsskrift fra næste årgang vil gå over til større format, flere numre pr. årgang og ny redaktion. I „Information“, der ikke altid er så velinformeret om „vor egen verden“, som man gerne vil have det til at se ud, er denne ændring af „Kosmorama“ blevet udlagt som resultatet af et enormt intrigespil bag kulisserne. Vi er naturligvis ikke blinde for, at der ligesom i den øvrige filmverden også er blevet intrigeret omkring „Kosmorama“, men heller ikke i intrigens kunst er danskere særlig talentfulde, og kabalerne har været konfuse og planløse og uden egentlig effekt.

Kendsgerningerne i denne ændring af „Kosmorama“ er enkle. Som alle andre tidsskriftredaktører har dette blads redaktører naturligvis også næret en drøm om at gøre bladet større og mere attraktivt, ligesom vi ikke har haft ønske om at være redaktører til vore dages ende.

Som læserne vil vide, har vi med de beskedne midler, der var til rådighed for tidsskriftet inden for Filmmuseets budget, søgt at forbedre bladet. For nogle år siden udvidede vi årgangen med et nummer, og vi forøgede sideantallet og forbedrede omslagets papirkvalitet. Men den store forandring var der ikke penge til. Med oprettelsen af Filmfonden, der jo fordeler en masse penge til dansk film, var det nærliggende at mene, at der også kunne blive lidt penge til det eneste danske filmtidsskrift. Filmfonden har da også nu bevilget et tilskud til udgivelsen af Filmmuseets tidsskrift, foreløbig 50.000 kr. om året i to år. Betingelsen, og der er jo altid betingelser, når man skal have penge, var, at „Kosmorama“s redaktion skulle ændres. Da vi ikke fandt, at vi skulle yde et overmenneskeligt offer ved at overlade redaktionen til andre, men tværtimod indså, at tiden sikkert var inde til, at nye kræfter skulle til, gik vi gerne ind på den betingelse, overbevist om, at det vigtigste var, at læserne fik et større og forhåbentlig bedre blad. Vi gjorde det med så meget større fortrosthed, fordi det viste sig, at alle parter kunne enes om, at *Øystein Hjort* var manden, der skulle redigere „Kosmorama“ videre. Et større blad kræver mere arbejde. „Kosmorama“ er hidtil blevet lavet i det, der hedder fritiden, og for en ussel betaling. Den nye redaktør er blevet sikret en ordentlig betaling for sit arbejde, og hvad der for bladet er ikke mindre vigtigt, han er sikret absolut redaktionel uafhængighed. Hidtil har der kunnet øves indflydelse på tidsskriftets redaktion via Filmmuseets tilsynsråd. Vi har dog aldrig følt os trykket af nogen censur, og det skal slås fast, at vi ikke kan mobilisere undskyldning for de fejl og undladelses-synder, som visse har ment, at vi har gjort os skyldige i, ved at påstå, at vi har været underlagt nogen form for pression. Når vi ikke har endevendt dansk films problemer, og angrebet til højre og venstre i den danske filmverden, skyldes det ikke, at vi har fået pålagt ikke at røre ved disse sager, men simpelt hen, at vi ikke har gidet bruge vor tid og plads på emner, som efter vor mening ikke har noget med filmkunsten at gøre. Vi har aldrig interesseret os for at drive filmpolitik, og vi har ment, at det var vigtigere at gøre opmærksom på det gode end at hegle løs på det dårlige.

Men som sagt er den nye redaktør sikret endnu større frihed og uafhængighed, og hvis han har lyst, kan ingen forhindre ham i i hvert eneste nummer at angribe Filmmuseet, Filmfonden, danske filmproducenter, biografere, udlejere etc. Den nye redaktør er alene ansvarlig over for presseloven, Filmmuseet er kun som hidtil udgiver af tidsskriftet, Filmfonden er kun delvis financier.

Jeg skal ikke her kaste mig ud i betragtninger over den „linie“, som „Kosmorama“ har været ført efter under denne redaktion. Det har der været skrevet tilstrækkeligt om under diskussionerne om „Kosmorama“ sidste år. Det vil også være vanskeligt at finde frem til nogen objektiv sandhed om „Kosmorama“s kurs i de forløbne år. Alene den omstændighed, at vi i Danmark er blevet kaldt livsfjerne, tågede og gammeldags æstetikere, og at det svenske „Chaplin“ i sit aprilnummer mente, at „Kosmorama“ havde en vag venstreradikal tendens og var gennemsyret af „folkbildningsanda“, kan afholde en fra forsøg på at karakterisere os selv. Vi går af i tryk forvisning om, at de intelligente af vore læsere, og det er jo de fleste, selv har kunnet læse sig til, hvad vi mente om film.

I. M.